

Pojímání závazných předpisů v praxi

Ing. Václav Šanda;
GEFOS a.s.
Kundratka 17,
180 82 Praha 8
vaclav.sanda@gefos.cz
+420 602157621

Struktura současných předpisů

- Teze: Předpisem je vše co je vydáno resp. publikováno a je pro uvažovaného uživatele dostupné
- Hierarchie
 - Ústavní zákon
 - Zákon
 - Nařízení vlády
 - Vyhláška
 - Další předpisy :

Další typy předpisů:

- Technické normy (ČSN, ISO, EN, DIN, BS atd.)
- Technické předpisy organizací s celostátní působností
- Směrnice (různých organizací)
- Metodické pokyny
- Technologické postupy
- Návod

Jak chápat a následně využívat předpisy

Základní změna v pohledu na ZÁKONY

Dříve: Co není dovoleno je zakázáno – tzn. přesně definuji co se smí a vše ostatní je zakázáno

Dnes: Co není zakázáno je dovoleno – tzn. přesně definuji co se nesmí a vše ostatní je dovoleno. Je minimum aktů, které něco ukládají a vždy je to v zájmu společnosti jako celku (aby fungovala)

- Povinnost občanovi, právnické nebo fyzické osobě může uložit pouze ZÁKON, který může být následně rozveden ve VYHLÁŠCE
- Dnes je tedy zakázáno jen to co ohrožuje společnost jako celek a jednotlivé její členy.
- Dnes je ukládáno minimum povinností a to ty, které zajišťují fungování společnosti jako celku
- Předpisy na jakékoliv úrovni neříkají co se musí ale co se nesmí z pohledu společnosti jako celku.

Převod obecných tezí do reality života na příkladě vazby NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA a zákona o ZEMĚMĚŘICTVÍ:

Stavebnictví:

- Zákon č. 183/2006 Sb., STAVEBNÍ ZÁKON

Prováděcí vyhlášky

**- Vyhláška č. 498/2006 Sb., o autorizovaných inspektorech
(§193 SZ)**

- Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb (§193 SZ)

- **Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti (§193 SZ)**
- **Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na výstavbu (§193 a §194 SZ)**
- **Vyhláška č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření**
- **Vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu**
- **Zákon ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě**

Zeměměřictví

- **Zákon 200/94 Sb.**, o zeměměřictví (je připravená Novela)
- **Vyhláška ČÚZK č. 31/1995 Sb.**, kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., (připravuje se novela)
- **Nařízení vlády č. 430/2006 Sb.**, o stanovení geodetických referenčních systémů a státních mapových děl závazných na území státu a zásadách jejich používání (*RUŠÍ NV č. 116/1995 Sb.*)
- *Další zákonné předpisy oboru - viz seznam*

Stavební zákon neřeší etapu realizace vlastní stavby (vlastní stavební činnost) ale pouze zájem státu, tedy:

- Kde? - Územně analytické podklady
- Jaké dokumenty a komu se předkládají? – umístění (katastr), projekt,
- Kdo to může provádět – oprávněné osoby Zákon č.360/92 Sb. a Zákon č.200/94 Sb.
- Co na konci stavby („kolaudace) – jaké dokumenty a doklady

Heslovitě problémy a časté otázky:

- Zeměměřické práce (s výjimkou pro vlastní potřebu) mohou provádět pouze geodeti s VŠ ne SŠ
- Určité zeměměřické práce musí provádět ÚOZI – (dáno Vyhláškou 31/95 Sb.)
- Stavební pozemek – dokladem není výpis z KN (to je obrázek), ale pouze vytyčený pozemek dle stavu v KN a tedy PROTOKOL o vytyčení podepsaný ÚOZI (vyloučí se problémy na konci stavby s GP a se zápisem do KN při stavbě na cizím pozemku)
- Vytyčení prostorové polohy – umístění stavby na pozemku v souladu s projektovou dokumentací a stavem KN, při respektování požadavků na umístění stavby

- Kvalitu prací = geometrické parametry stavby musí prokázat dodavatel a jak jinak, než dokladem o vytyčení a o kontrolním měření po ukončení etapy výstavby (např. po betonáži a po odstranění bednění). Dokladem je PROTOKOL se všemi náležitostmi, který je na konci součástí dokumentace o kvalitě stavby jako Protokoly o zkouškách cementu, betonu, výztuže, tlakové zkoušky atd.
- Projekt měření deformací – Ano nebo Ne – odpověď vždy ANO (auta musí mít airbag i když většina z nich nenabourá)

Nařízení vlády č. 163/2002 Sb., Technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění pozdějších předpisů mimo jiné definuje „výrobek“ = („budova“) = STAVBA

V Příloze je tam uvedeno:

ZÁKLADNÍ POŽADAVKY

Výrobky musí být vhodné pro stavby, aby tyto byly ((jako celek i jejich jednotlivé části) při respektování hospodárnosti vhodné k jejich určenému použití a zároveň plnily níže uvedené základní požadavky na stavby.

Mechanická odolnost a stabilita

Stavby musí být navržena a postavena takovým způsobem, aby zatížení, která na ni budou pravděpodobně působit v průběhu stavění a užívání, neměla za následek:

- a) zřícení celé stavby nebo její části, větší stupeň nepřipustného přetvoření, poškození jiných částí stavby nebo zařízení připojených ke konstrukci nebo instalovaného vybavení následkem deformace nosné konstrukce, poškození událostí v rozsahu neúměrném původní příčině,*

Zde se jedná o povinnost projektovat a následně realizovat sledování stavby po celou dobu její životnosti, neznám-li výchozí stav nemohu říci co se stalo a proč.

Dnes není při počátku stavby jasně řečeno co skutečně udělá stavebník a co firma kterou si najme (SOD) jako – různé mezistupně :

- dozor investora
- generálního dodavatele
- dodavatele stavební části
- supervizi.

Takto najatá firma = dodavatel nějaké části pak musí toto vyjasnit a to již jako výchozí podmínku pro podání technické a cenové nabídky a následně definovat v SOD. To proto, že dopady nesplnění některých povinností v oblasti zeměměřictví se mohou objevit až posléze (deformace, plochy = pasporty, překopnuté nebo navrtané kabely nebo další sítě, atd.). Například mám-li „stavět“ a nemám síť bodů s odpovídající přesností musím:

- Vytvořit projekt,
- Projednat jejich umístění s vlastníkem pozemku (většinou nemohou ležet na pozemku staveniště neboť není odstup od stavby),
- Stabilizovat tyto body – polohové i výškové (vrtat, kopat), nechat usadit,
- Proměřit tuto síť včetně připojení na referenční systém (polohově – S-JTSK a výškově – Bpv.)
- Vyrovnat síť a určit souřadnice a výšky s přesností dle požadavků projektové dokumentace,

- Vyhotovit protokol, ověřený ÚOZI,

Tato činnost něco stojí a nějakou dobu trvá a tento čas nelze počítat na hodiny a dny ale na týdny .

Dále vyvstává otázka pasportizace. Zde se musí hned na začátku vyjasnit co si oba smluvní partneři pod tímto představují. Je to jen dokumentace nějakého stavu nebo je součástí např. i posudek statika. Pasportizací se chrání firma provádějící práce proti obvinění, že její činnost poškodila majetek v okolí (trhliny ve zdivu, prasklé skleněné výlohy, popraskané dlaždice, zatékání, atd.) . Pokud neznám výchozí stav nemohu, nebo jen velmi těžce, oponovat a bránit se. Je na firmě jak vytváří vztah s okolím, neboť stavební činnost vždy nějakou újmu přináší a dnes je majetek soukromý a každý si ho hlídá, není to nás všech.

Při začátku vlastních stavebních prací (začátek HSV) je nutno mít:

Stavební povolení s uvedením pozemků určených ke stavbě

Vytyčení pozemků uvedených ve Stavebním povolení dle stavu v KN

Vytyčovací síť stavby s přesností dle požadavků v projektové dokumentaci

(ČSN 73 0420-1 a 2 resp. ČSN ISO 4463-1 a 2). Pokud tato síť existuje nahrazuje prostorové vytyčení objektu dle Stavebního zákona

Přístroje podle ISO 17123 díl 1 až 7 dříve ISO 8322 díl 1 až 10.

Projekt pasportizace

Pasportizaci – osazeny body pro sledování horizontálních a vertikálních posunů okolních objektů, které by mohly být zasaženy vlivy stavby (měření deformací ČSN 73 0405) a zaměření výchozí = 0. té etapy. Tato etapa se musí měřit před započítáním všech prací a to s vyšší přesností než běžnou etapu. Měří se 2 x nezávisle.

Pasportizaci stavu stavebních konstrukcí okolních objektů, které by mohly být zasaženy vlivy stavby (jedná se o foto nebo video dokumentaci stavu vnitřních i vnějších stěn a konstrukcí se slovním popisem a lokalizací)

Přehled všech inženýrských sítí na staveništi včetně zákresu do mapy nebo v souřadnicích (Součást projektové dokumentace)

Vytyčení a vyznačení (nejlépe kolíky) všech inženýrských sítí, nebo mít dokumentováno kdo za co zodpovídá..

Každá z těchto činností vyžaduje čas a náklady a záleží na tom kdo si náklady zahrne do ceny resp. nabídky.

Jelikož při odhadu ceny zeměměřických prací na stavbu nejsou k dispozici vhodné podklady (např. kompletní výkresová dokumentace), většinou nejsou vůbec vytyčovací výkresy, odhaduje geodet jaké by vlastně mohly být požadavky stavbyvedoucího. Stavař má k dispozici výkazy hmot geodet jen půdorys a počet pater. Jsou však různé požadavky na objem geodetických prací - např. při pevné ceně za dílo se chce vytyčit kruhový sloup 5 ti body, eliptický 9 ti body (střed, průměr, odsazené body). Při ceně za vytyčený bod je např. požadavek na neděli v poledne na 2 body.

Pro hrubou informaci je možno stanovit, že geodetické práce představují od 0,2 do 1,0 % ceny stavby (jednoduchý rodinný domek až po polyfunkční dům). Při OK jsou ceny jiné a to podle montovaných prvků a požadavků na přesnost.

Zde je nutno připomenout, že např.součástí vytyčování je závazné (z normy) dvojité vytyčení. V systému kontroly je samozřejmě zahrnuto i ověřovací měření, kdy nejde o nové body, ale ověřuje (kontroluje) se část již vytyčených nebo zaměřených bodů.

Doklad o těchto měřeních je součástí systému jakosti stavby, stejně jako výsledky kontrolních měření části bodů po provedené operaci např. vytyčím bednění a po odbednění zaměřím určité procento bodů a porovnám s projektem. Protokol je možnou součástí dokumentace o kvalitě díla.

Dokumentace skutečného provedení stavby – „DSPS“

(Vyhláška 499/2006, §4)

Dokumentace skutečného provedení stavby – „DSPS“ se skládá ze dvou částí:

- **Geodetická část DSPS – „G-DSPS“**

- **Stavební část DSPS = *Dokumentace provedení vlastní stavební činnosti* – „S-DSPS“ – náš výklad**

Pokud se obě části měří geodetickými metodami vzhledem k bodovému poli resp. Vytyčovací síti stavby, je možno následně vyhotovit kompletní dokumentaci a to jak ve 2D (klasické výkresy), tak ve 3D. Při tvorbě 3D dokumentace je možno následně připojit prvky vybudované v rámci tzv. PSV a vyhotovit pasport stavby jako celku, následně objektu resp. patra resp. bytu resp. jednotlivých místností tak, jak se dnes předávají tyto pasporty vlastníkům a následně uživatelům.

Současné provádění se projeví v snížení pracnosti a tím i ceny, neboť každé měření by po realizaci činnosti HSV mělo být v určitém procentu kontrolováno (systém kontroly kvality). V případě, že se provádí měření pro dokumentaci geodetickými metodami, proměří se 100% bodů ukončené etapy HSV (patro, dilatační celek atd.) okamžitě a provede se porovnání souřadnic a výšek s projektem. Tato data se okamžitě stávají součástí DSPS, část bodů se tedy využije pro dva účely a to operativní kontrolu HSV a současně pro tvorbu DSPS.

Geodetická část DSPS – „G-DSPS“

Měří se „zhruba“ prvky, které se následně dokumentují v Základní mapě (dále jen ZM) velkého měřítká ČR a tzv. Digitální technické mapě města, dále jen DTMM, závodu, komunikace atd.. Neměří se tedy vnitřní prvky stavby.

Stavební část DSPS = *Dokumentace provedení vlastní stavební činnosti* – „S-DSPS“

Vytváří se tzv. aktualizovaná projektová výkresová dokumentace s uvedením skutečných – realizovaných hodnot.. Měří se všechny hodnoty, které mohly a vždy vlivem stavební činnosti jsou změněny tak, že se určuje jejich skutečná prostorová poloha vůči bodovému poli stavby. Jsou-li zaměřeny rohy jednotlivých stavebních prvků (rohy stěn, sloupy atd.) v souřadnicích je možno použít kótování, které se následně přepočte do prostorových souřadnic. Každý bod musí však být jednoznačně určen.

Měření se může nejlépe provádět:

- V prvním případě po ukončení určité stavební činnosti. V tomto případě se jedná o současně kontrolní měření, které se následně využije pro dokumentaci. Toto měření se okamžitě zpracovává a ukáže okamžitě odchylky oproti projektu, což umožňuje stavbě reagovat na případné odchylky od projektu.

- Ve druhém případě se vytváří S-DSPS jako samostatné dílo na konci stavby a slouží pouze pro tvorbu dokumentace a konečné zhodnocení. Nelze využít pro operativní systém řízení kvality.

Měří se Poloha a Výška.

Pojmy které se používají a jejich obsah není přesně definován a často se zaměňují

DSP – Dokumentace pro stavební povolení

RD – Realizační dokumentace

Projekt DSPS

Kontrolní měření

DSPS – Dokumentace skutečného provedení stavby